

Posudek oponenta na diplomovou práci Bc. Marcely Máchové „Problematika chudoby u nás a v Evropě“

Diplomová práce studentky Marcely Máchové „Problematika chudoby u nás a v Evropě“ má celkem 88 stran včetně obsahu, seznamu tabulek a obrázků, seznamu použité literatury a závěrečných příloh. Text je dělen do čtyř na sebe navazujících kapitol, úvodu a závěru. Autorka si stanovila cíl zhodnotit rozsah a strukturu chudoby v České republice a postihnout socio-demografické podmíněnosti subjektivního hodnocení chudoby. Již v úvodu lze říci, že tyto cíle se autorce podařilo naplnit v podstatě bezesbýtku.

Autorka v předkládané práci jasně směřuje od spíše teoretické k následující analytické části práce. První dvě kapitoly jsou obecným úvodem do problematiky chudoby, jejího sledování a zdrojů dat a do systému sociální ochrany v České republice po roce 1989.

Třetí kapitola znamená přechod k více analytické části práce. Autorka v ní studuje příjmovou chudobu v České republice a porovnává ji s dalšími evropskými státy. Vrcholem práce je pak především čtvrtá kapitola, zaměřená na sekundární analýzu dat, kterou autorka provedla s cílem hlubšího studia podmíněností chudoby. Snažila se zjistit souvislosti mezi charakteristikami jedinců (domácností) a chudoby. Srovnává také subjektivní a absolutní chudobu.

Úvodem k užití ordinální logistické regresi je přehled základních demografických nebo ekonomických charakteristik a jejich statistická významnost pro výskyt subjektivní chudoby. Právě vztah mezi subjektivně vnímanou chudobou a vybranými charakteristikami chtěla autorka studovat podrobněji. K tomuto účelu zvolila ordinální logistickou regresi. Protože v českých demografických textech taková metoda není příliš obvyklá, jsou základní předpoklady a výpočtový postup v předkládané práci stručně (avšak dostatečně jasně a názorně) vysvětleny. V textu však chybí odkazy do použitých zdrojů v literatuře, odkud autorka čerpala a také není uvedeno, pomocí jakého programového vybavení byly prováděny výpočty.

Drobné rezervy v analytické části práce lze spatřovat v interpretaci zjištěných výsledků. Výsledkem ordinální logistické regrese je totiž podíl pravděpodobností (pravděpodobnosti nastání a nenastání jevu) a takové číslo samozřejmě může být i větší než 1 (pak je šance nastání nějakého jevu například 3,6krát větší než jeho nenastání). Ovšem interpretace, že „...stoupne pravděpodobnost na hodnotu 3,6...“ , je z hlediska definice pojmu pravděpodobnost nemožná (str. 56).

V další části ještě autorka srovnává příjmovou a subjektivní chudobu a pokládá si otázku, zda pocitem subjektivní chudoby trpí ti respondenti, kteří skutečně žijí v domácnostech s nízkými příjmy na osobu nebo některé skupiny osob více inklinují k subjektivnímu pocitu chudoby než jiné i při srovnatelné výši příjmu. Autorka k této otázce vytyčila tři hypotézy a jim se pak systematicky věnovala. Závěr práce pak shrnuje základní fakta celého textu.

Přes nespornou obsahovou kvalitu textu se autorka nevyvarovala mnoha formálních nedostatků. V práci se vyskytuje velké množství překlepů a to i v názvech kapitol a dokonce i v samotném názvu práce na titulní straně. I překlad názvu práce do anglického jazyka lze označit za minimálně poněkud svérázný. Pro čtenáře dále velmi zmatečně působí číslování kapitol, především číslování podkapitol v části 2.6, a nestejně formátování názvů kapitol a podkapitol. I úprava grafů by měla doznat změn, např. chybějící popisky na obr. 4. Asi největší slabinou předkládaného textu je práce s literaturou a citacemi. Citace nejsou vždy uváděny přesně, část prací ze seznamu použité literatury není v textu citována vůbec. V některých pasážích práce téměř žádné citace a odkazy do literatury nejsou uváděny, ačkoli z nich autorka pravděpodobně vycházela.

Celkově lze shrnout, že práce je připravena z obsahové stránky velmi promyšleně a systematicky. Text logicky navazuje a od úvodních teoretických pasáží postupuje ke stále hlubšímu analytickému pohledu. Práce je psána stručně, ale dostatečně jasně. Autorka používá i statistickou metodu v demografii méně obvyklou, kterou čtenářům dostatečně jasně představuje. Díky tomu by se předkládaná práce mohla stát metodickou inspirací nebo východiskem pro další kvalifikační nebo odborné práce a texty. Vzhledem k uvedenému doporučuji přijmout diplomovou práci Bc. Marcely Máchové „Problematika chudoby u nás a v Evropě“ k obhajobě.

V Praze dne 8. září 2008

Mgr. Klára Tesárková
oponent